

Hamar Stiftstidende

og

Hamar Arbeiderblad

Onsdag 17. april 1940

Nr. 87. 94. årgang.

Hold sammen – og hold ut! Det er av de alliertes hjelpetropper til Finland som er landsatt i Norge.

Til alle som deltar i forsvaret. Opropp fra kommanderende general.

Kommanderende general har sendt ut følgende opprop fra hærens overkommando:

Til alle som deltar i forsvaret — soldater, telegraf-, telefon-, jernbane- og veifolk og frivillige hjelpere av alle slag:

Krigen har vart i 8 dager. Vi blev overrumplet, og derfor så det fra først av nokså rotet ut. Men vi begynner å få orden i tingene nu, både ved stridsfrontene og med de våbenføre. Det takker jeg Dere alle for. Vi har hatt mang en hård tårn, og vi må være forberedt på flere.

Men vi kommer ikke lenger til å kjempe alene. — England og Frankrike vil gripe inn. Engelske tropper er alt i landet.

Vår oppgave er å holde det gående til hjelpen blir effektiv, og organisere oss og samle våre krefter. — Men som vi har greid oss hittil, skal vi også greie den oppgaven når alle hjelper til, som dere hittil har gjort, her på sin plass.

Husk at tyskerne har det ikke lett de heller, fordelt som de er i isolerte, små styrker rundt om i landet med innbyrdes samband bare gjennom luften og med alle veier sperret.

Norske tropper!

Hold ut og hold sammen som hittil — så går det!

Otto Ruge.

Kommanderende general.

„Han tar sin Gud i sinn og setter livet inn“.

En krallig og manende tale av statsråd Mellbye.

I den norske regjerings kringkaster talte formannen i Norges bondelag, statsråd Mellbye, igår.

Han uttrykte til å begynne med sin forvisning om at bygdefolket hele landet over i denne prøvelsens tid vilde slutte mannejevt om vår konge og vår regjering. Næstformannen i Norges bondelag, hr. Asmund Enger har idag, fortsatte statsråden, pr. telefon gitt sin ubetingede tilslutning til den appell jeg tidligere har rettet til bygdefolket. Og jeg vet jo og følger mig sikker på at jeg har den fra hele bondelandet vårt.

Jeg talte om prøvelsens tid. Og når jeg nu er anmodet om å si nogen ord i radio idag, må det nærmest bli litt om alle de vanskeligheter vi bønder og bygdefolk nu skal overvinne i dagene fremover. En veldig støtte er det da at det her på bondelandet

ikke er noget som skiller lenger. All meningsforskjell er borte og vi er alle villige til å bringe de ofre som må kreves for vårt elskede land, vår konge, vår frihet og selvstendighet.

Men på oss her på bondelandet beror det for en meget vesentlig del om vi skal komme frelst og fritt ut av trengselen. Vårt centrum, vår hovedstad og våre andre store byer er i fremmed vold. Der ligger det store oplag av kraftfor, og av de hundre andre ting som vi trenger og som vi er vant til å få på dagen.

De spørsmål vi først må løse, er hvordan skal vi greie oss til vår onnen nu, da våre unge menn er gått i felten for å verne landet og vi mangler ting som vi er vant til å betrakte som uundværlige. Og hvorledes skal vi ordne med betalingen, hvor skal vi få midlene fra? Jeg har den sikre tro

Svenske grensevaktposter angrepet av tyskerne.

Mange fly krenker Sveriges nøytralitet.

PARIS 16. april.

En melding fra Stockholm forteller at episoden ved grensen i Kornsjo var langt alvorligere enn fra først av antatt. Tyskerne angrep svenske grensevakter med maskingevær. Svenskene mottok senere en undskyldning for episoden.

Ifølge Havas meldes fra Göteborg: Tyske fly fortsetter å krenke det svenske sjøterritoriums nøytralitet. Igår viste to tyske fly sig like over havneinnløpet til Göteborg. Kragskibene på havnen skjøt på dem, og man tror at et av dem måtte gå ned i skjærgården. Det er satt militær vakt over det store fly som nødlandet i Sverige igår.

at vi skal greie det. Jeg er enig med den gårdbruker i Vardal som uttalte sig i bladet Vestopland for lørdag, at det nok kan bli trangt om arbeidshjelp, men i en slik situasjon som den nåværende, får gårdbrukerne gjøre værønnen litt mer lettvt enn ellers. Det oppfordrer forholdene til. Og dessuten er det merkelig hvor meget som blir gjort når det riktig gjelder. Da er det som om alle spytter i hendene og viser hvad de duger til. Og det vil sikkert alle gjøre nu når havene er stengt og vi ikke får tilførsler av noget slag.

Jeg slutter mig helt til Vardalsbondens ord og jeg vil legge til at det er nettopp den ånd som gav fedrene på Eidsvoll kraft og styrke i de nødens år som de hadde å gjennomgå og som nu skal gi oss det store manende eksempel.

Og som et stort og opmuntrende eksempel for oss som nu skal til med en vårønn som kanskje blir den viktigste og mest avgjørende vi nogen sinne har hatt, skal vi tenke på de bedrifter som våre sjømenn har utført i denne krigens tid. Hvordan de alt lenge har trosset havets og krigens farer og redsler for å bringe folket vårt det viktigste av alle nødvendige tilførsler. Og hvordan vårt sjøforsvar med kraft og mot og med livet som innsats har gjort en imponerende motstand mot overfallsmakten.

Og så norske bønder og bygdefolk, gjør vi Bjørnsons ord til våre når han om den norske sjømann sier: Han tar sin Gud i sinn og setter livet inn.

La det være vårt motto: Og la oss til sist forene oss i en varm bønn: Gud bevare Kongen og fedrelandet.

Det er av de alliertes hjelpetropper til Finland som er landsatt i Norge.

Tross sin spionasje har tyskerne vært dårlig underrettet om de britiske ekspedisjoner.

Nordmennene har skaffet sig godt befestede stillinger ved Narvik.

LONDON, 16. april.

Reuter meldte i eftermiddag at den britiske ekspedisjonsstyrken som er landsatt i Norge, omfatter soldater fra alle deler av imperiet. Alle er godt rustet for klimaet i Norge. Avisen Daily Telegraph skriver at man ikke kan vente nogen større sensasjoner straks. Før større styrker kan settes i land, må det ordnes med bær og depoter og etableres et effektivt luftvern. Reuters militære medarbeider skriver at landsettingen av britiske tropper i Norge vil tiltrekke sig tyskernes oppmerksomhet og derved avlaste de norske troppene som kjemper i det indre av landet.

Det britiske ekspedisjonskorps i Norge omfatter efter hvad Reuter erfarer, foruten kanadiske tropper soldater og regimenter fra alle deler av Storbritannia. Da tyskerne innledet aksjonen mot Norge, synes den planlagte ekspedisjon til Finland å være gjenoptatt, og kanadiske og andre tropper er blitt forsynet med utrustning som manglet for et felttog i Norge.

Bekreftelsen på at kanadiske styrker deltar blev gitt av en ka-

nadisk soldat, som i britisk kringkasting igår eftermiddag sendte en hilsen på norsk til Norge fra de kanadiske styrkene, som delvis er, delvis er underveis til Norge sammen med de store forsterkningene man har sendt. Det er mange norske, danske og svenske innen de kanadiske avdelingene, sa han, og flere kommer.

I en annen Londonmelding heter det, at når Storbritannia har vært istand til å sende sine tropper så hurtig, skyldes dette at store troppstyrker lå klar for å bli sendt til Finland.

Det blir bekreftet fra London, at også franske troppeavdelinger er gått i land i Norge.

Om samvirket mellom de britiske og norske stridskreftene i Narvik heter det at de norske troppene nu har bygget sterke forsøksninger i fjellene.

En representant for det britiske krigsdepartement uttaler at til tross for tyskernes systematiske spionering har man grunn til å tro at de denne gangen var særdeles slett underrettet om de alliertes landstigningsplaner i Norge. Av samme grunn vil det foreløpig ikke bli offentliggjort no-

gen videre opplysninger som kan bli til nytte for den tyske generalstab.

Fra Paris melder Reuter til NTB: En representant for krigsministeriet melder at tyskerne trass i sin spionasje later til å være dårlig underrettet om de engelske trosslandsettinger i Norge. Meldingene om at engelske tropper nu står på norsk jord har hatt stor moralsk virkning på tyskerne. Dette faktum har også fullstendig tilintetgjort den tyske påstanden om at demokratiene ikke var istand til å ta kampen op og fullføre den.

Den engelske trosslandsetting i Norge karakteriseres av det franske krigsministerium som en flott gjennomført militær operasjon.

Roma kringkaster har meldt, at den britiske landstigningen er foregått på 6 forskjellige steder. Stedene oppgis av Roma-kringkasteren å være: Narvik, Bodø, Folden fjord, Ulsfjord, Tromsøfjord og Balsfjord.

Nogen bekreftelse på at det er disse stedene det gjelder, er ikke gitt fra noget annet hold.

Almindelig moratorium gjennomført.

Efter vedtak i statsråd igår.

I statsråd igår (16/4) er vedtatt provisorisk anordning om midlertidig betalingsutsettelse. Med hjemmel i grunnlovens paragraf 17 bestemmes:

1. Pengeforpliktelse som er stiftet før 9. april 1940 og som forfaller i tiden inntil 9. mai 1940 kan ikke kreves betalt før 9. mai 1940. Det samme gjelder forpliktelse som er forfalt før 9. april 1940.

2. En skyldner som gjør bruk av retten til betalingsutsettelse efter paragraf 1 skal svare renter av gjelden i utsettelsestiden. For krav som ikke før er rentebærende, er rentefoten 5 procent p. a.

3. For krav som går inn under paragraf 1 kan det i utsettelsestiden ikke åpnes konkurs efter begjæring fra fordringshaveren, og heller ikke tas utlegg eller holdes tvangsauksjon eller foretas annen tvangsfullbyrdelse som er ledd i gjeldsinndrivning. På grunn av misligholdelse av slike krav kan det ikke holdes utleveringsforretning efter lov om

kjøp på avbetaling eller utkastning fra fast eiendom.

4. Fristen for protest av veksel og sjekker løper ikke i utsettelsestiden. Det samme gjelder frister for foreldelse av gjeldskrav og for rekvisisjon.

5. Reglene i paragraf 1—3 gjelder ikke krav på:

a) skatter eller annen avgift til stat og kommune.

b) krav som er grunnlagt på lovbestemt forsørgelsesplikt.

6. Denne ordning trer ikraft straks.

100 tyske lasteskib tapt.

Ifølge Reuters oversikt mandag har Tyskland til nu tapt 100 lasteskib i sjøkrigen, til tross for at store deler av den tyske handelsflåten mesteparten av tiden som er gått siden krigsutbruddet, har søkt tilflukt i nøytrale farvann og havner.

Fylkesmann Christensen utøver myndigheten i Oslo.

Efter bemyndigelse av den norske regjering.

Efter hvad Norsk Telegrambyrå erfarer fra autoritativt hold er fylkesmannen i Akershus, I. E. Christensen bemyndiget av den kongelige norske regjering til å ivareta den forvaltning som må utøves i en okkupert by for å opprettholde orden og hindre kaos, da det har vist sig umulig å opprettholde statsstyrelsen i Oslo. Hverken fylkesmannen eller nogen annen av de høiere embedsmenn som er i Oslo, har vært villig til på nogen måte å la sig utnytte til opprettelse av nogen som helst regjering under tysk kontroll, erklæres det.

AMERIKANSKE kommentarer.

LONDON 16. april.

Reuter melder fra New York at de alliertes aksjon i Norge har gjort et sterkt inntrykk i amerikanske kretser. New York Times skriver at de allierte har tatt imot utfordringen i Skandinavia. Landsetningen har betraktelig styrket håpet om at Norge vil bli befriet igjen.

Andre New York-aviser kommenterer hendingsene, og Tysklands aksjon mot Norge blir betegnet som en av de mest dumdristige i moderne krigsførsel.